

Sumari

Introducció.....	9
Hòstia santa.....	13
Entorns	23
La noia del monyo.....	35
Principis.....	47
Vinc!.....	57
Ales sobre fronteres.....	71
Universal.....	79
Que no s'esborri	87
El demà som nosaltres	99
Sala d'actes.....	107
Agraïments.....	115

Introducció

Segons l'article número 13 de la Declaració Universal dels Drets Humans, totes les persones tenim dret a entrar i sortir del nostre país quan vulguem. Per desgràcia, l'actualitat ens confirma que no és així per a tothom. Les històries que trobareu a continuació són totes reals, joves que durant la infància o l'adolescència han dut a terme un procés migratori sols. Els motius? Diversos i similars alhora, però exactament iguals en una cosa: la voluntat de cercar una vida millor.

Conèixer aquests joves ha estat un privilegi difícil de descriure. Durant les entrevistes hem compartit no només un camí, sinó també uns projectes de vida plens d'energia i ganes d'aprendre. Hem plorat i hem rigut. Hem parlat de la por, del racisme i de la nostàlgia. També de l'amor, de l'amistat i de la família. Sabem, però, que aquestes línies, escrites amb la més gran admiració, mai no estaran a l'alçada de l'enorme

agraïment que sentim per la confiança que els protagonistes han tingut amb nosaltres.

Per entendre els camins i descobrir els entramats dels processos migratoris, hem viatjat a diversos punts fronterers, hem vist les barques carregades de persones i hem olorat la benzina barrejada amb l'orina després d'hores a la mar. Hem recorregut Ceuta i Melilla, on hem vist com el trànsit de persones és una barreja de negoci i loteria, i hem conegut el Marroc, principal país d'origen d'aquests joves. Malgrat tot, ens hem adonat que la majoria d'històries les podíem trobar ben a prop de casa. I per això podem parlar de veïns i veïnes, amics i amigues, fugint de l'etiqueta de menors estrangers no acompanyats.

No, no ha estat fàcil. Hem hagut d'aturar-nos quan entrevistàvem per abraçar aquests joves. No hem gosat preguntar sobre alguns moments i hem promès guardar secrets. Hem intentat mostrar respecte i hem marxat a casa desitjant que res no hagués passat. Hem fet entrevistes amb ulleres de sol per amagar la ràbia i hem tancat llibretes que no suportaven més violència. Tot i així hem aconseguit reunir deu històries i transformar-les en resposta i esperança.

A través d'aquestes pàgines, coneixeràs la valentia de la Noor, els somriures d'en Driss i la Maria, la intel·ligència de l'Ismael i la fortalesa de la Bouchra. També hi trobaràs la constància de la Farira, l'aprenentatge de l'Abdu i la seguretat de l'Amin. Viatjaràs amb l'Adam, caminaràs per Melilla i xerraràs amb en Massaliou. Tens per endavant deu històries plenes de dolor i tristesa, hi ha nostàlgia, violències i desgast. Però també hi ha força, valentia, coratge i, malgrat que sembli impossible, són relats plens de vida.

Hi trobaràs teatre, notes de veu, exposicions a l'aula, contes i altres formats literaris. Hem intentat ser curiosos a l'hora

d'explicar cada història i, per seguretat, ens hem vist obligats a canviar alguns dels noms dels protagonistes, per tal de no posar en perill la integritat dels joves.

Qui no ha mentit mai a la mare perquè no patís? Qui no ha volgut retrobar-se amb una germana? Qui no ha volgut jugar a futbol? Aquestes i moltes altres preguntes ens porten a pensar que, a banda i banda de la Mediterrània, hi ha joves amb il·lusions, esperances i somnis. Persones que, malgrat tot, només cerquen un bri de llibertat per viure.

Aquest llibre té un objectiu clar i contundent, volem que *Tan sols viure* esdevingui una eina d'escolta i respecte. Deia l'Angela Davis que cada dia hi ha més persones que creuen que aquest món ha de canviar, i, malgrat que sigui veritat, creiem que hem de ser encara més els qui apostem per posar el nostre granet de sorra. Amb aquestes pàgines, esperem que pugueu conèixer de primera mà aquestes vides truncades que continuen obrint-se portes malgrat els obstacles i la injustícia.

Després de molta feina periodística en l'àmbit de les migracions hem decidit apostar per un llibre adreçat a joves, perquè tenim l'esperança que les noves generacions cada cop seran més empàtiques, tolerants i respectuoses.

Hòstia santa

— **H**òstia santa!

—Ha, ha, ha!

—De què rius?

—«Tio», cada vegada que dius «hòstia santa» no puc parar de riure. Ja sembles un vell rondinaire nascut aquí. D'on ho has tret?

—No ho sé, és possible que de la feina, l'Eva la fa servir i se m'ha enganxat. Quan alguna cosa va malament, alguna màquina s'espantla o hi ha algun imprevist sempre crida «hòstia santa!».

—Bé, de fet és més divertit que «madre mía», que fa un temps ho deies cada dues frases.

—Hòstia santa, sí que ho deia.

—Ha, ha, ha... Una altra cervesa?

—Sí.

—Perdona, ens pots posar un parell de canyes més?

—Com va el tema del carnet de conduir?

—És molt difícil. Em sembla que al final demanaré els exàmens en francès. Les preguntes tenen moltes trampes i si no les puc entendre bé és impossible que aprovi.

—Ja fas els testos?

—Sí.

—I com van?

—Hòstia santa!

—Ha, ha, ha... Va, a poc a poc.

—Sí, però l'Eva m'ha dit que hauria de mirar de treure'm el carnet de seguida que pugui. Si pot ser abans del setembre. Diu que és probable que em necessitin a la fàbrica nova i que com que m'han fet encarregat, hi haurà dies que em demanaran anar-hi sense avisar amb temps i, és clar, no puc esperar els horaris del bus.

—Oh, i tant, demana les preguntes en francès que et serà més fàcil.

—És que... hauries d'haver vist com conduïa a Guinea, anava molt ràpid. En sabia molt, sobretot amb la moto. També sabia arreglar les motos dels altres. Me les portaven a mi perquè fes de mecànic. De vegades només feia que corressin més. Ens agradava molt anar ràpid amb moto. Allà sempre anava amb moto, tot i que si havia d'agafar un cotxe també ho feia. I en sabia molt. En fi, la vida. Si s'ha de fer un examen el farem. El tema és que ja no tinc clar si me'n recordaré de conduir, des del 2014 que no he agafat un cotxe...

—Quant de temps fa que vas marxar?

—El 2 de febrer del 2015, després de la manifestació ja vaig agafar un taxi cap a Conakry. Vaig arribar el dia 3 a primera hora del matí i vaig agafar un altre taxi per sortir del país.

—Amb taxi?

—Sí... allà n'hi ha molts, de taxis. O molta gent que fa de taxista, mira-ho com vulguis.

—Quina por!

—Sí, molta por. De fet, en aquell moment la policia ja m'estava buscant. I si m'haguessin trobat m'haurien matat. Ja t'ho he explicat altres vegades, però no puc tornar al meu país, a casa meva. Vull salvar la meva vida. Allà la policia em vol matar perquè no estic a favor del partit que hi ha al poder.

—Hòstia santa...

—Ha, ha, ha, ara ho has dit tu, eh!

—Sí, però això sí que és una bona raó per dir-ho. Escolta, i què feies abans de la manifestació i com va anar aquell dia?

—Abans de la manifestació del dia 2 gestionava un videoclub. Als vespres posava pel·lícules sobre la trajectòria del líder del meu partit, Cellou Dalein Diallo, que defensa la democràcia i la unió del poble de Guinea Conakry. Jo posava aquests vídeos perquè quedava poc temps per les eleccions presidencials, així animava la gent a unir-se al partit i a votar la Unió de les Forces Democràtiques de Guinea. Els posava a primera hora del matí i a última de la tarda.

—És divertit com pronuncies el francès, és una mica diferent de com estem acostumats a sentir-lo. És com si fos de muntanya.

—Sí, allà tot és en francès, tot i que parlem molts altres idiomes. Jo parlo fula també. Allò sí que no ho entendries!

—Segur que no. El francès és més fàcil d'entendre. De fet, a molts llocs de l'Àfrica se'n parla, no?

—Sí, és clar. I anglès i portuguès, és una de les conseqüències de la colonització. Jo no puc suportar el govern francès... ells tenen la culpa de tot. A Guinea la policia dispara a la gent i ells no diuen res. Sempre pensen que tot és... Ai, perdona, sí, les dues cerveses aquí, gràcies.

—Oh! Que bona amb aquesta calor. No et castigarà Al·là per beure aquesta cervesa?

—Ha, ha, ha... no ho crec. De fet, em sé l'Alcorà de memòria i no diu pas enlloc que no pugui fer una cervesa. Ara bé, al meu pare val més que no li ho expliqui.

—S'enfadaria?

—Hòstia santa!

—Ha, ha, ha!

—Salut!

—*A la vôtre!*

—Va, continua, que ara em tens ben intrigat... Què va passar a la manifestació?

—Aquell dia em vaig llevar força aviat al matí. Em vaig trobar amb diversos grups de gent, sobretot companys de partit. Anàvem tots a donar suport al nostre president. Mira, si vols, tinc una foto d'aquella manifestació.

—A veure...

—Aquesta no... Mira, aquest és el meu pare... Aquí està. Jo soc el del megàfon.

—Mira'l, el líder de masses!

—Ha, ha, ha, sí, jo sempre anava amb el megàfon a les manifestacions. Poc després va arribar el caos total. La policia va començar a llançar gasos lacrimògens i a disparar.

—A disparar?

—Sí, allà la policia dispara. Sempre hi ha morts a les manifestacions.

—Quina por.

—Sí, molta. Per això vaig marxar corrents a amagar-me. Vaig córrer molt i em vaig quedar en una casa abandonada amb una sala petita on no hi havia res i era fosca. Allà vaig esperar moltes hores. O si més no m'ho va semblar a mi. Es veu que la policia va demanar per mi a l'alcalde del poble, Mamadou Hadi Barri, i aquest els va dur al meu videoclub. Però jo ja no hi era, només hi havia el meu germà petit.

—Pobre, quin ensurt.

—Sí, el van espantar molt. Li van preguntar on era jo.

—I què els va dir?

—No ho sé, no n'hem parlat. El que sí que sé és què li van dir ells. Li van dir que el dia que em trobessin al videoclub em matarien i que no haurien de donar explicacions a ningú, perquè ells donaven suport al partit que hi ha al poder, RPG-ARC en Ciel, que té com a president Alpha Condé.

—Alpha, què?

—Condé. És una persona molt dolenta. El que més m'enrabiava és que aquest senyor era professor d'universitat i ara molts nens a Guinea no poden anar a l'escola. És dolent i corrupte.

—I un assassí.

—I un assassí, sí. Però a França ja li va bé tot això.

—I després és quan vas escapar-te amb el taxi?

—Sí. Quan encara estava amagat em va trucar el meu pare, em va demanar on era i va venir. Aleshores em va explicar la visita de la policia al videoclub i em va obligar a marxar del país. No és fàcil que el teu pare et digui que marxis, que si no ho fas et mataran per dissident... Vaig sortir del país amb taxi

i el dia 6 vaig arribar a Bamako, on vaig ser només tres dies. Després vaig anar fins a Gao, una altra ciutat de Mali. Coses de déu, que diem al meu país...

—Quin tip de viatjar, no?

—Ui! Això només és el principi.

—Ja m'ho imagino... Et fa res que parlem d'això?

—Si em fa res? Per què?

—No ho sé. Per si et posa trist.

—Trist? I ara! Jo només trobo a faltar la meva família i els amics de Guinea. Em fa ràbia no ser-hi, de vegades penso que si hi fos podria fer alguna cosa. Fins i tot penso que és culpa meva que no vagi tot bé. Però si no hagués fet tot això ara no els podria ni trobar a faltar. Per tant, no puc estar trist.

—Saps què passa, que a nosaltres sempre ens han explicat històries de la guerra civil que hi va haver fa vuitanta anys a Espanya. I molts dels nostres avis i besavis van haver de marxar també de casa seva.

—Sí, he llegit alguna cosa del tema. Per en Franco i tot això, no?

—Exacte! N'has llegit alguna cosa?

—Sí, a mi m'agrada molt la història. Si ara soc d'aquí he de conèixer la història d'aquí, no?

—Doncs molts ciutadans d'aquí van haver de caminar molt per arribar fins a França.

—Mira, doncs jo vaig caminar des de Gao fins a Algèria.

—Com?!

—Sí, sí. Allò sí que era hòstia santa!

—Ha, ha, ha, m'ho imagino.

—I, a sobre, pel camí em van robar tot el que duia.

© del text: Sara Montesinos Pinilla, Martí Albesa Castañer, 2019

© d'aquesta edició: Pagès editors, S L, 2020

C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

editorial@pageseditors.cat

www.pageseditors.cat

Primera edició: Febrer de 2020

ISBN: 978-84-1303-174-3

DL: L 165 -2020

Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, SL

www.bobala.cat

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.